

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea cererii de recurs depusă de Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicoleta Grigorița împotriva lui Andrei Grigorița, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție Drochia, cu privire la constatarea ca neîntemeiat refuzul privind ieșirea peste hotarele țării și stabilirea domiciliului copiilor minori peste hotarele țării cu mama, constatarea ca neîntemeiat refuzul privind perfectarea actelor de identitate românești, permiterea ieșirii peste hotarele țării a copiilor minori, stabilirea domiciliului permanent al copiilor minori peste hotarele țării, permiterea perfectării actelor românești, fără prezența tatălui și încasarea cheltuielilor de judecată, și

cererea reconvențională depusă de Andrei Grigorița împotriva Nicoletei Grigorița, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție Drochia Drochia, cu privire la schimbarea domiciliului copiilor minori cu tata copiilor,

împotriva deciziei din 18 martie 2024 a Curții de Apel Bălți,

(Dosarul nr. 2ra-754/24
NR PIGD 2-22053415-01-2ra-27062024

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Instanța de fond: Judecătoria Drochia, sediul Central, jud. V. Robu
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, jud. I. Grosu, D. Corolevsci, A. Ciobanu

02 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs depusă de Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 aprilie 2022, Nicoleta Grigoriță, reprezentată de avocatul Coadă Tudor, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Grigorița, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia, cu privire la constatarea ca neîntemeiat refuzul privind ieșirea peste hotarele țării și stabilirea domiciliului copiilor minori peste hotarele țării cu mama, constatarea ca neîntemeiat refuzul privind perfectarea actelor de identitate românești, permiterea ieșirii peste hotarele țării a copiilor minori, stabilirea domiciliului permanent al copiilor minori peste hotarele țării, permiterea perfectării actelor românești, fără prezența tatălui și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a invocat că, s-a aflat în relații de căsătorie cu Andrei Grigorița din *****. Din căsătoria lor s-au născut copii, ***** și ***** , anul nașterii *****.

3. Prin hotărârea din 24 noiembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Nicoleta Grigorița împotriva lui Andrei Grigorița, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Drochia, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

4. Întru conferirea posibilității de a duce un trai decent în condiții mai favorabile decât cele oferite pe teritoriul țării, de a asigura interesul superior al copiilor minori prin prisma oferirii condițiilor de trai, studii și formare mai favorabile, consideră necesar stabilirea domiciliului permanent peste hotarele Republicii Moldova.

5. Pentru respectarea căii prealabile, a expediat în adresa pârâtului o cerere prealabilă, solicitând acordul la perfectarea actelor de identitate românești. În răspunsul primit, pârâtul nu s-a expus asupra cererii.

6. În luna martie 2022 a fost expediată o cerere prealabilă, solicitând acordul la permiterea ieșirii copiilor peste hotarele țării doar cu mama, acordul la stabilirea domiciliului peste hotare. Andrei Grigorița a recepționat scrisoarea, dar nu a dat răspuns.

7. În drept, și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în baza dispozițiilor art. 51, art. 52, art. 63 din Codul familiei, Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, Legea nr.269 privind ieșirea și

intrarea în Republica Moldova, Convenția Internațională nr. 1989 din 20 noiembrie 1989 cu privire la Drepturile Copilului.

8. Reclamanta a solicitat constatarea refuzului pentru stabilirea domiciliului copilului minor peste hotarele țării și a refuzului privind perfectarea actelor de identitate românești, permiterea ieșirii peste hotarele țării a copiilor minori cu mama, stabilirea domiciliului permanent al copiilor minori peste hotarele țării, permiterea perfectării copiilor a actelor de identitate românești, fără prezența tatălui și încasarea cheltuielilor de judecată.

9. La 12 septembrie 2022, Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, a depus acțiune reconvențională împotriva Nicoletei Grigorița, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu tata și încasarea cheltuielilor de judecată.

10. În motivarea cererii, reclamantul a invocat, că la *****, a fost înregistrată căsătoria dintre Andrei Grigorița și Nicoleta Grigorița. Din căsătoria lor s-au născut copii, *****, ambii stabiliți cu mama acestora, în baza hotărârii din 24 noiembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, fiind desfăcută în acest sens și căsătoria dintre părti.

11. Prin Avizul-Concluzie cu privire la stabilirea programului de întâlniri al tatălui cu copiii din 30 decembrie 2021 al Direcției Asistență Socială Drochia, a fost stabilit un grafic de întâlnire și de participare al reclamantului Andrei Grigorița la educația și întreținerea copiilor minori, însă acesta nu este respectat de către pârâtă.

12. Reclamantul a indicat că, din discuțiile telefonice pe care le are cu copii a constatat lipsa expunerii consecutive din partea acestora, de aceea a solicitat de nenumărate ori explicații pe marginea stării copiilor, însă fără rezultat, ceea ce este contrar prevederilor art.64 alin.(4) din Codul familiei. Or, mama copiilor concubinează cu o altă persoană, care este foarte opresiv, existând riscul că aceștia sunt victime ale abuzului emoțional/psihologic.

13. Impunerea, însă, a unor condiții excesive în ceea ce ține de comunicarea, creșterea și educația copiilor minori, precum acordarea dreptului la vizită tatălui doar la locul aflării mamei și familiei ei, face imposibilă crearea unui mediu de siguranță pentru copii care ar asigura dezvoltarea multilaterală și liberă. Aceste condiții impuse de Nicoleta Grigorița afectează iremediabil legăturile între tatăl acestora și copiii minori și în esență plasează copii în poziția de victimă a relațiilor tensionate și frustrărilor personale ale părinților, ceea ce este inadmisibil și dăunează în mod cert drepturilor și intereselor legitime ale minorilor.

14. În context, reclamantul a susținut că pentru caz, sunt relevante și actele atașate la acțiunea inițială, în care pârâta subliniază și scoate în evidență asupra aflării copiilor în Italia, fapt ce duce la imposibilitatea preluării copiilor de către tatăl acestora. O asemenea abordare a mamei biologice, evident scoate în vizor existența unor deficiențe în relațiile personale cu tatăl minorilor și nu poate fi privită drept respectarea interesului superior al copiilor minori.

15. Mai mult, odată, cu scurgerea timpului și urmare a scoaterii ilegale a copiilor minori în Italia pe o perioadă nedeterminată, atașamentul copiilor față

de tata biologic riscă să devină și mai slab, iar relațiile de familie între tatăl biologic și minori să se rupă iremediabil, devreme ce Nicoleta Grigorița, prin solicitările înaintate în instanță, demonstrează despre intențiile sale de a nu se întoarce în Republica Moldova sau de a readuce copiii minori, din contra, a transmis prin intermediul rudelor, considerând că în situația în care tatăl biologic este interesat să-și vadă copiii, dânsul urmează să-i viziteze în Italia.

16. În opinia reclamantului, nu poate fi acceptată o asemenea poziție unilaterală a pârâtei, care nu coincide cu interesul suprem al copiilor în speță, condiționează slăbirea legăturilor între minori și tatăl acestora biologic și descreșterea atașamentului și așa mai puțin pronunțat față de tata decât față de mama cu care copiii domiciliază.

17. Reclamantul a solicitat modificarea domiciliului copiilor minori *****și *****, prin determinarea domiciliului copiilor minori cu reclamantul, Andrei Grigorița și încasarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

18. Prin hotărârea din 31 mai 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nicoleta Grigorița. S-a constatat ca neîntemeiat refuzul tatălui Andrei Grigorița privind stabilirea domiciliului copiilor minori *****și *****, peste hotarele țării cu mama Nicoleta Grigorița. S-a permis stabilirea domiciliului în străinătate a copiilor minori *****și *****, cu mama Nicoleta Grigorița, fără acordul tatălui Andrei Grigorița. S-a încasat de la Andrei Grigorița în beneficiul Nicoletei Grigorița, cheltuielile de judecată compuse din cheltuielile pentru achitarea taxei de stat proporțional pretențiilor admise în mărime de 200 de lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3 000 de lei, în total suma de 3 200 lei. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins Nicoletei Grigorița. S-a respins acțiunea reconvențională depusă de Andrei Grigorița.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

19. La 22 iunie 2023, Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, a depus cerere de apel nemotivată, iar, ulterior, la 01 noiembrie 2023, a depus apel motivat împotriva hotărârii din 31 mai 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral, iar cererea de chemare în judecată depusă de Nicoleta Grigorița să fie respinsă.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

20. Prin decizia din 18 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel depusă de Andrei Grigorița, reprezentat avocatul Maxim

Chișca, și s-a menținut din din 31 mai 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

21. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că Grigorița Nicoleta și Andrei Grigorița s-au aflat în relații de căsătorie. Din căsătoria lor s-au născut doi copii ***** și *****.

22. Prin hotărârea din 24 noiembrie 2021a Judecătoriei Drochia, sediul central, s-a desfășurat căsătoria încheiat între Andrei Grigorița și Nicoleta Grigorița a fost desfășurată și s-a stabilit domiciliul copiilor minori cu mama Nicoleta Grigorița.

23. Conform avizului autorității tutelare Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Drochia din 30 decembrie 2021 cu privire la stabilirea graficului de vizită și comunicare a tatălui cu copiii s-a permis tatălui Andrei Grigorița să viziteze și să ia copiii la domiciliul său în a doua și a patra săptămână a lunii începând cu ziua de vineri orele 17:00 până luni orele 08:00. Petrecerea vacanțelor cu copiii cu posibilitatea de a lua copiii pentru o perioadă la domiciliul tatălui, precum și petrecerea sărbătorilor religioase, ziua de naștere a copiilor să fie împărțite în mod egal între părinți, cu acordul ambilor părinți.

24. Instanța de apel a reținut că, la materialele cauzei reclamanta a anexat acte de angajare pentru munca casnică în Republica ***** în calitate de îngrijitoare, cu salariul convenit în mărime de *****euro.

25. La fel, a anexat informația de la Instituția Complexă de Stat din ***** , conform căreia fiica reclamantei *****este înscrisă în secția A anul școlar 2021/2022 a școlii-grădiniță din ***** , unde frecventează regulat orele.

26. De asemenea, reieșind din declarația Instituției Complexe de Stat din ***** , Republica ***** , Grădinița-Școala primară-Gimnaziu eliberată la 15 septembrie 2022 se constată că copilul minor ***** , este înscris în anul școlar 2022/20233 și frecventează regulat orele.

27. Potrivit hotărârii din 01 aprilie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul central Nicoleta Grigorița a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. ***** , fiindu-i stabilită sancțiune sub formă de amendă în mărime de 15 unități convenționale, ceea ce constituie 750 de lei.

28. La 27 octombrie 2022, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia a întocmit avizul cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori *****și ***** , peste hotarele țării.

29. În avizul Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia s-a indicat că la materialele cauzei nu au fost anexate careva înscrisuri privind dezacordul pârâtului la eliberarea consimțământului exprimat prin declarație.

30. Drept urmare, având în vedere faptul că atât normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, că indiferent de situațiile de conflict apărute între ei, trebuie să se conducă de interesul superior al copiilor, ținând cont de interesul superior și vârsta minorilor, autoritatea tutelară teritorială Drochia a considerat cererea neîntemeiată și nu poate să se expună asupra stabilirii domiciliului copiilor minori *****și *****peste hotarele țării.

31. La 04 aprilie 2023, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia a întocmit Aviz-suplimentar cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori *****și *****, peste hotarele țării.

32. Reieșind din concluzia expusă în Avizul menționat, Autoritatea tutelară examinează doar litigiile dintre părțile aflate pe teritoriul său. Totodată, deciziile autorității tutelare teritoriale, în cazul în care părinții sunt domiciliați cu minorii peste hotare, nu pot fi executate pe acel teritoriu, deoarece nu au putere juridică executorie, or, în multe state pot fi executate doar deciziile judiciare ale statului respectiv. În acest context, autoritatea tutelară teritorială Drochia nu are împuterniciri legale pentru a verifica condițiile de trai a Nicoletei Grigorița în Republica ***** și nu se poate expune asupra stabilirii domiciliului copiilor minori *****și *****peste hotarele țării.

33. În conformitate cu art. 27 din Constituția RM, oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

34. Conform art.3 alin.(1) și (2) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, adoptată la 20 noiembrie 1989 la New York, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului RM nr.408-XII din 12 decembrie 1990, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate. Statele părți se angajează să asigure copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, și vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.

35. Articolul 1 din Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr. 269 din 09 noiembrie 1994, cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a ieși și intra în Republica Moldova în baza pașaportului, iar apatrizii, refugiații și beneficiarii de protecție umanitară – în baza documentului de călătorie, eliberate de autoritățile competente, iar potrivit art.(2) alin.(1) din această Lege, temei pentru eliberarea pașaportului cetățenilor Republicii Moldova este cererea lor sau a reprezentanților lor legali, depusă în modul stabilit.

36. Iar, conform art.3 alin. (2) al Legii nr. 269 din 09 noiembrie 1994, copiii în vârstă de pînă la 18 ani li se eliberează pașapoarte în temeiul cererii unuia dintre reprezentanții lor legali.

37. Instanța de apel a menționat că Legea nr. 269 din 09 noiembrie 1994 cu privire la intrarea și ieșirea de pe teritoriul Republicii Moldova este o lege cadru, care nu stabilește condiția existenței acordului ambilor reprezentanți legali cumulativ, pentru perfectarea pașaportului și ieșirea de pe teritoriul țării a minorilor.

38. Astfel, din sensul prevederilor art. 1 alin.(2) a Legii cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, rezultă expres că minorii au dreptul de a ieși și de a intra în Republica Moldova numai însoțiți de unul dintre reprezentanții

lor legali sau de un însoțitor, desemnat prin declarație de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează notarial.

39. Prin urmare, fiind stabilit prin Lege că perfectarea pașaportului străin și ieșirea copilului minor peste hotarele țării, este posibilă doar la solicitarea și fiind însoțit de unul dintre reprezentanți, acordul celuilalt părinte nu este necesar, fapt ce depășește necesarul în acordarea permisiunii ieșirii copilului minor peste hotarele țării și permiterea perfectării pașaportului străin, fără acordul tatălui printr-o hotărâre judecătorească.

40. Instanța de apel a stabilit că instanța de fond corect a constatat că minorii *****și *****dispun de pașapoarte de plecare în străinătate valabile până la *****și reclamanta/intimata nu a prezentat acte care ar confirma că s-a adresat la organul competent cu cerere pentru perfectarea pașaportului pentru copiii *****și ***** și i-a fost refuzat în eliberarea pașaportului sau în ieșirea de pe teritoriul țării.

41. Așadar, instanța de apel a reținut că domiciliul copilului minor este stabilit cu mama, potrivit hotărârii din 24 noiembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, în cazul dat nu este necesar acordul tatălui pentru perfectarea pașaportului pentru ieșirea din Republica Moldova.

42. Drept urmare instanța de fond corect a respins cerința privind permiterea ieșirii peste hotarele țării a copiilor minori numai cu mama, ca neîntemeiată, or nu au fost prezentate careva probe privind existența impedimentelor de ieșire a copiilor peste hotarele țării.

43. În conformitate cu art. 1 alin. (4) al Legii cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr.269 din 09 noiembrie 1994, în cazul în care minorul pleacă să se domicilieze în străinătate, este necesar consimțământul exprimat prin declarație a ambilor părinți ale căror semnături se legalizează notarial, iar în cazul altor reprezentanți legali-consimțământul acestora, exprimat prin decizie a autorității tutelare.

44. Articolul 3 alin. (5) al Legii cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr. 269 din 09 noiembrie 1994 în redacția legii din data depunerii cererii de chemare în judecată până la modificările din 03 iulie 2022, în cazul în care unul dintre părinții copiilor în vârstă de până la 18 ani nu acceptă ieșirea acestora din Republica Moldova, refuzul se contestă în instanța judecătorească de drept comun competentă.

45. Instanța de apel a constatat că reclamanta/intimata Nicoleta Grigorița cu viza de domiciliu în *****, are reședința în Republica *****, comuna *****unde este angajată în câmpul muncii în calitate de îngrijitoare casnică. Mai mult, tatăl copiilor, Andrei Grigorița refuză de a elibera acordul pentru stabilirea domiciliului copiilor minori peste hotarele țării, fapt care reiese și din cererea de apel.

46. Reieșind din cererea înaintată la 16 martie 2022 de către Nicoleta Grigorița către Andrei Grigorița, aceasta i-a solicitat ultimului eliberarea declarației notariale privind acordul la permiterea ieșirii peste hotarele țării, stabilirea domiciliului permanent peste hotarele țării, permiterii perfectării

actelor de identitate românești, în termen de 15 zile din momentul recepționării, în caz contrar se va adresa în instanța de judecată.

47. Însă, apelantul Andrei Grigorița este împotriva stabilirii domiciliului copiilor minori în străinătate, considerând că astfel îi va fi îngădit dreptul său de vizită al copiilor și de comunicare cu copiii, exprimând această poziție în acțiunea reconvențională, în cererea de apel precum și în plângerile adresate Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia, Inspectoratului de poliție Drochia și Procuraturii Drochia.

48. În context, luând în considerație faptul că domiciliul copiilor minori, anterior prin hotărâre judecătorească a fost stabilit cu mama, care intenționează să domicilieze peste hotarele Republicii Moldova, precum și că apelantul nu și-a exprimat consimțământul ca fiica ***** și fiul ***** să domicilieze în străinătate, în interesul superior al copiilor minori, instanța de apel a stabilit că prima instanță corect a ajuns la concluzia de a admite cerința și de a constata ca neîntemeiat refuzul tatălui Andrei Grigorița privind stabilirea domiciliului copiilor minori *****și *****, peste hotarele țării cu mama Nicoleta Grigorița.

49. Instanța de apel a notat că, în situația în care este stabilit domiciliul copiilor minori ***** și *****cu mama Nicoleta Grigorița, iar aceasta are viza de reședință și lucrează peste hotarele Republicii Moldova, unde intenționează să domicilieze cu copiii săi minori, permiterea stabilirii domiciliului permanent al copiilor *****și *****peste hotarele țării este în interesul copiilor minori, de a locui împreună cu mama, prin urmare instanța de fond corect a admis această cerință a reclamantei.

50. Instanța de apel a constatat că intimata Nicoleta Grigorița în legătură cu redobândirea cetățeniei ***** și deținerea cărții de identitate a ***** intenționează să perfecteze actele de identitate românești pe numele copiilor minori, însă procedura de eliberare a actelor de identitate românești este reglementată de cadrul legal al României și nu al Republicii Moldova, iar instanța de judecată nu poate impune autoritaților statului român de a elibera acte de identitate de cetățean român.

51. În context, autorizarea perfectării actelor de identitate românești pe numele fiului și fiicei minore fără prezența tatălui Andrei Grigorița nu poate fi admisă, în cazul în care aceasta nu ține de competența jurisdicțională.

52. La acest aspect, instanța de apel a reținut că art. 13 alin.(1) din Codul de procedură civilă statuează că la judecarea cauzelor civile, instanța judecătorească aplică legislația unui alt stat în conformitate cu legea sau cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

53. La caz, nu a fost stabilit că Republica Moldova este parte a cadrului legal al României, care reglementează procedura de perfectare și eliberare a actelor de identitate românești, iar admiterea capetelor de cerere cu privire la constatarea ca neîntemeiat al refuzului tatălui la perfectarea actelor de identitate românești și permiterea perfectării actelor de identitate românești pe numele copiilor *****și *****fără acordul tatălui Andrei Grigorița, ar putea crea dificultăți și ar duce la imposibilitatea executării unei asemenea hotărâri.

54. Drept urmare, instanța de apel a reținut concluzia instanței de fond potrivit căreia a constatat netemeinicia cerințelor privind constatarea ca neîntemeiat al refuzului tatălui la perfectarea actelor de identitate românești și permiterea perfectării actelor de identitate românești pe numele copiilor fără acordul tatălui Andrei Grigorița.

55. Cu referire la cererea reconvențională depusă de Andrei Grigorița, instanța de apel a conchis de a menține hotărârea instanței de fond și în această parte.

56. În conformitate cu art. 60 Codul familiei, părinții au dreptul și sunt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.

57. Conform art. 10 alin. 2 al Convenției cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 (în vigoare pentru RM din 25 februarie 1993), un copil al cărui părinți au reședința în State diferite are dreptul de a întreține, în afara unor situații excepționale, relații personale directe regulate cu ambii părinți. În acest scop, și în conformitate cu obligația care revine statelor părți rezultând din art.9 paragraful 1, care prevede că statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, statele părți vor respecta dreptul pe care îl au copilul părinții săi de a părăsi orice țară, inclusiv pe a lor, de reveni în propria lor țară. Dreptul de a părăsi orice țară nu poate fi îngrădit decât de restricțiile prevăzute în mod expres de lege și care sunt necesare pentru protejarea siguranței naționale, a ordinii publice, a sănătății publice sau a bunelor moravuri, a drepturilor și libertăților altora și care sunt compatibile cu celelalte drepturi recunoscute în prezenta convenție.

58. Potrivit art.3 al Convenției cu privire la drepturile copilului în toate deciziile care privesc pe copil, fie că sînt adoptate de instituții publice sau private de ocrotire socială: de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerație cu prioritate.

59. Instanța de apel a stabilit că, la momentul examinării prezentului litigiu, copii minori *****și *****locuiesc cu mama lor peste hotarele Republicii Moldova. De asemenea, copiii minori sunt înscriși la Școala grădiniță din ***** și frecventează regulat orele.

60. Mai mult, mama copiilor Nicoleta Grigorița este încadrată în câmpul muncii și activează în calitate de îngrijitoare în aceeași localitate unde copiii frecventează instituția complexă de stat din or. Codigoro.

61. Instanța de apel a conchis că schimbarea domiciliului copiilor minori de la mama Nicoleta Grigorița la tatăl Grigorița Andrei, nu este în interesele copiilor, situația de fapt ce ține de condițiile de trai și aptitudinile ultimei neconstatându-se a fi schimbate din anul 2021.

62. Mai mult, instanța de apel a notat că, pe parcursul examinării cauzei apelantul nu a prezentat probe suficiente care să demonstreze că domicilierea copiilor minori în continuare cu mama este contrară intereselor copiilor minori, iar afirmațiile privind violența psihologică aplicată asupra copiilor, are doar un

caracter declarativ și nu a fost confirmată prin careva probe veridice, nici în instanța de fond și nici în instanța de apel.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

63. La 20 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice, Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 18 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată depusă de Nicoleta Grigorița și a respingerii acțiunii reconvenționale, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral, iar acțiunea reconvențională să fie admisă.

SOLICITAREA RECURENTULUI

64. În motivarea recursului a menționat că hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel sunt nemotivate, iar concluziile acestora sunt expuse în formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată apreciere corespunzătoare pretențiilor formulate în prezenta acțiune în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și cu normele de drept ce reglementează acest aspect.

65. Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motive de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă parte de convingere.

66. Sub aspectul celor relatate a constatat că soluțiile instanțelor ierarhic inferioare nu conțin o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns.

67. La 24 decembrie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor copia recursului declarat de Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca,, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului.

68. Până la examinarea admisibilității recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul lor procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

69. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

70. Art. 433 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;
- e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;
- f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (1) lit. e) din prezentul articol.”

71. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
- d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

72. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„ (1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

73. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 18 martie 2024. La 17 aprilie 2024, decizia motivată din 18 martie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost expediată lui

reprezentantului recurentului, avocatului Maxim Chișca, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (vol. II, f.d 25).

74. Astfel, cererea de recurs depusă de Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, la 20 iunie 2024, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

75. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

76. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

77. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

78. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Bălți și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural.

79. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, nu conține argumente concrete față de decizia instanței de apel, ci s-a limitat la o simplă exprimare a dezacordului cu soluția pronunțată. Deși, recursul este formulat de avocatul Maxim Chișca, acesta nu îndeplinește condițiile legale de admisibilitate, întrucât nu conține motive de drept și nici temeuri care să justifice reformarea deciziei recurate. În cuprinsul cererii, recurentul s-a limitat la redarea pe scurt a conținutului dispozitivului hotărârii primei instanțe și al deciziei instanței de apel, cât și a cuprinsului cererii de apel, fără a formula o argumentare juridică a recursului.

80. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă.

81. Recurentul a invocat, în susținerea recursului, temeiul de drept referitor la caracterul arbitrar al deciziei instanței de apel, susținând că aceasta se

întemeiază pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor. Cu toate acestea, nu a indicat în mod concret care anume probe nu ar fi fost corect analizate de instanță. De asemenea, nu a explicat în ce măsură o altă apreciere a probelor din dosar ar fi fost aptă să ducă la o soluție diferită. Simpla exprimare a dezacordului față de soluția instanței de apel, însoțită de afirmații generale privind caracterul arbitrar al hotărârii, aprecierea incorectă a probelor, nu poate suplini obligația recurentului de a formula argumente concrete față de decizia recurată. Or, în lipsa indicării exprese a probelor pretins denaturate sau ignorate și a relevanței acestora pentru soluția cauzei, nu se poate reține că recursul este întemeiat.

82. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

83. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

84. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

85. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, ca fiind inadmisibil.

86. Din aceste motive, în conformitate cu art. 431 alin.(1) și (2), art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Andrei Grigorița, reprezentat de avocatul Maxim Chișca, împotriva deciziei din 18 martie 2024 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Oxana Parfeni